

Yeşil Câmî (Bursa)

Osmanlı pâdişâhı Sultan Çelebi Mehmed'in Bursa'da inşa ettirdiği, yeşil renkteki çinileriyle meşhur câmî.

Sultan Çelebi Mehmed, Fetret Devrine son vererek devlette birliği temin etti. Sonra memleketin ve özellikle başşehir olan Bursa'nın imârına başladı. Bu maksatla Bursa'da 1415 senesinde bir câmî inşa ettirmeye karar verdi. Yapılacak câmiye Hacıİvaz ibni Ahi Bâyezîd mîmar olarak tâyin edildi. Ancak câminin inşâsı bitmeden Sultan Çelebi Mehmed (1413-1421) vefât etti. İnşaatı oğlu İkinci Murâd Han (1421-1451) tamamlattı.

Kesme taştan inşâ edilen ve zâviyeli câmiler sınıfına giren bu câmî, alt ve üst katlarında birçok odaya sâhiptir. Zâviyeli câmilerin en önemli özelliği olan yan mekanlarının; kâdı mahkemeleri, devlet dâireleri veya medrese olarak kullanıldığı bilinmektedir. 1552'den sonra, bâzı önemli tâmirler geçiren Yeşil Câmî, en önemli tâmirini 1855 zelzelesinden sonra 1862 senesinde görmüştür.

Câminin süslemeleri Nakkaş Ali bin İlyas Ali'nin emrinde çalışan Mehmed Mecnun ve Tebrizli bir usta tarafından yapılmıştır. Erken Osmanlı devri süslemesinin en zengin örneği bu câmide görülmektedir. Câmî, ismini aldığı yeşil çinilerle ve her yeri çeşitli desenlerle bezenmiştir. Bu özelliğiyle erken Osmanlı mîmârîsinin en zengin örneğidir. Câminin tamâmında, motiflerindeki kompozisyon birliği bütün süslemenin aynı atölyenin eseri olduğuna bir işârettir. Süslemedeki diğer bir özellik, çok kaliteli aynı desenlerin çini, taş, alçı, ahşap ve kalem işlerinde tekrar edilmesidir.

Daha sonra inşâ ettirilen Selâtin Câmilerine göre küçük ölçülerde yaptırılan bu eser, zaman içinde gördüğü tâmirlerle büyük değişikliklere uğramıştır. Zamanla dökülen ve çalınan çinilerin yerine yenileri konulamamıştır.